

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik /
Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Email: iktin@nanoq.gl, lihe@nanoq.gl

Den 27. oktober 2024

Høringssvar til ”Strategi- og handlingsplan for uddannelse, efteruddannelse og kurser for ansatte inden for handicapområdet”

Handicaptalsmandsinstitutionen Tilioq har den 6. oktober 2024 modtaget anmodning om bemærkninger til ”Strategi- og handlingsplan for uddannelse, efteruddannelse og kurser for ansatte inden for handicapområdet”. Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar. Som handicaptalsmand vurderer jeg denne høring ud fra FN’s handicapkonvention.

Formålet med planen er at identificere og adressere nøgleområder, hvor uddannelsesforbedring blandt ansatte, der arbejder med personer med handicap, er nødvendig. Det er positivt, at Departementet sigter mod at sikre, at alle medarbejdere, uanset uddannelsesbaggrund, har adgang til relevante kompetenceudviklingsmuligheder. Overordnet er det dog problematisk, at der mangler klare angivelser af, hvordan de foreslåede tiltag skal finansieres og at der mangler inddragelse af handicapforeninger samt fokus på handicapkonventionen.

Finansiering af strategi- og handlingsplanen

Tilioq henviser til tidligere høringssvar om handlingsplanen for efterlevelse af Handicapkonventionen 2024-2034, hvor der blev fremsat anbefalinger om at tydeliggøre finansieringen af tiltagene. Vi anbefaler, at der i denne plan integreres en beskrivelse af de økonomiske og administrative udgifter for at sikre, at de nødvendige ressourcer er tilgængelige.

Manglen på en generel og konkret økonomisk ramme risikerer at svække implementeringen af de planlagte initiativer i praksis. Dette gælder især for forslag om omfattende opkvalificering af det eksisterende personale og udvikling af nye uddannelsestiltag, hvor finansiering er afgørende for succes. Uden tydelig finansiering er der endvidere risiko for, at de gode intentioner bag planen ikke kan realiseres fuldt ud, hvilket kan underminere indsatsen for at forbedre kompetencerne inden for handicapområdet.

I udkastet beskrives det at medarbejdere på handicapområdet kan fortsætte i deres nuværende roller, mens de forbedrer deres kompetencer. Der mangler en beskrivelse af, hvordan kompetenceudvikling kan tilrettelægges uden at efterlade institutioner og skoler med personalemangel.

Lokalt tilpassede indsatser

I lyset af den midlertidige personalemangel, der kan opstå ved efteruddannelse, opfordres forvaltningsledelsen til at overveje lokale tilrettelæggelser af kurser, hvilket kan sikre kontinuitet i serviceleverancer til personer med handicap.

Datagrundlag og kildehenvisninger

Tilioq bemærker, at der henvises til journalistiske kilder i planen. En afdækning af de underliggende

kilder og sikring af kildehenvisninger på alle tabeller er nødvendig for at forbedre troværdigheden og sikre tilstrækkeligt vidensgrundlag for handling.

Undervisning i FN's Handicapkonvention

Det er essentielt, at undervisning i Konventionen om rettigheder for personer med handicap indarbejdes i alle uddannelsesindsatserne. Dette vil styrke forståelsen af rettighederne hos de ansatte og vil bidrage til en mere inkluderende tilgang.

Mere ambitiøse indsatser og konkretisering af tiltag og handlinger

Tilioq finder anbefalingerne hensigtsmæssige, men savner mere ambitiøse tiltag samt konkretisering af både tiltag og handlinger. Der bør fastsættes målbare indikatorer (KPI'er) for at vurdere, om planen opnår sine mål, herunder:

- KPI'er for livslang læring og kulturforbedring.
- KPI'er for dataindsamling og opfølgning.
- KPI'er for samarbejde på tværs af sektorer.

Folkekskolen og Universal Design for Learning (UDL)

Der er flere tiltag, som der kunne investeres ambitiøst i. Ikke mindst uddannelser og efteruddannelse for lærere og støttepersonale. Herunder undervisning i, kurser og efteruddannelse i Universal Design for Learning (UDL), som er en undervisningsramme, der sikrer, at undervisningen er tilgængelig for alle elever, uanset deres evner eller læringsstile. Når skoler anvender UDL-principper, skaber de inkluderende læringsmiljøer, hvor alle elever føler sig set og værdsat. Dette mindsker risikoen for, at elever med handicap bliver marginaliserede eller udsatte for mobning. UDL fremmer fællesskab, samarbejde og gensidig respekt, da det bygger på differentierede måder at undervise, vurdere og engagere eleverne på. Ved at fjerne læringsbarrierer for én gruppe forbedrer det læringsoplevelsen for alle. Universal Design er et vigtigt element og princip, der fremgår af konventionen, som Grønland har bundet sig til løbende at implementere. UDL vil ikke kun komme børn med handicap til gode, men også alle andre børn.

De vigtigste fordele ved UDL inkluderer:

1. **Forbedret trivsel:** Når alle elever har adgang til læringsmateriale, mindskes risikoen for mobning, da forskelle mellem elever ikke fremhæves.
2. **Øget social inklusion:** Ved at skabe et miljø, hvor elever med handicap kan deltage ligeværdigt, får de mulighed for at være en integreret del af skolens sociale liv, hvilket mindsker følelsen af isolation.
3. **Tilpasning til forskellighed:** UDL tillader tilpasning af undervisningsmaterialer og metoder, så de imødekommer alle elevers behov, hvilket giver alle lige chancer for succes.
4. **Fællesskabsopbygning:** Det fremmer samarbejde og fællesskabsfølelse, da det fokuserer på at styrke relationer på tværs af forskelle, hvilket gør det mindre sandsynligt, at nogen bliver mål for mobning.

Ved at implementere UDL kan skoler skabe et miljø, hvor diversitet bliver en styrke, hvilket ikke kun mindsker mobning, men også styrker fællesskabet og løfter alle elever i deres læringsproces. Vi anbefaler Selvstyret, at dette også indgår som led i tiltagene, også i form af kurser, også mere bredt.

Involvering af personer med handicap og handicaporganisationer

FN's Handicapkomité anbefaler systematisk inddragelse af personer med handicap og deres

repræsentative organisationer i udviklingen og implementeringen af lovgivning og politikker. Tilioq anbefaler derfor, at strategi- og handleplanen præciserer, hvordan handicaporganisationerne og andre interessenter inddrages i udviklingen af uddannelsesprogrammer, opkvalificeringstiltag og evaluering af de eksisterende initiativer. Dette sikrer, at de mest berørte parter høres og har reel indflydelse på beslutningerne.

Handicappede borgeres retlige handleevne og støtte til selvstændighed

Tilioq anser det for nødvendigt, at Grønland bevæger sig væk fra værgemålssystemer til fordel for støttet beslutningstagning, hvor personer med handicap får støtte til selv at træffe beslutninger om eget liv, i tråd med FN's Handicapkomitéens anbefalinger. Det bør sikres, at de nødvendige rammer er til stede for at fremme retssikkerheden og muligheden for et selvstændigt liv. Dette anbefaler vi også vil indgå i strategien og tiltagene i form af undervisning i støttet beslutningstagning.

Tilgængelighed og universelt design i lovgivning.

Komitéen anbefaler, at Grønland reviderer lovgivningen for at leve op til konventionens tilgængelighedsstandarder. Tilioq opfordrer til, at principperne om universelt design integreres i lovgivningen og på uddannelsessteder samt offentlige bygninger, så mennesker med handicap har fuld adgang til fysisk miljø, information og services. Vi anbefaler Selvstyret, at dette også indgår som led i tiltagene, også i form af kurser, også mere bredt.

Uddannelse i FN's Handicapkonvention og Universelt Design.

Det er afgørende, at medarbejdere og myndigheder, der arbejder med handicapområdet, får en solid forståelse af FN's Handicapkonvention og principperne om Universelt Design. Kendskab til konventionens rettigheder og anbefalinger, samt begrebet Universelt Design, bør integreres i både uddannelses- og efteruddannelsesprogrammer. Dette kan ruste fagpersoner bedre til at yde inkluderende støtte og sikre, at de tiltag, de implementerer, lever op til Grønlands forpligtelser i henhold til konventionen. Et fokus på inklusion, kommunikation og anerkendelse af de unikke behov hos personer med forskellige typer handicap vil styrke medarbejdernes evne til at yde relevant og meningsfuld hjælp. For at fastholde kvalificerede medarbejdere på handicapområdet, anbefaler Tilioq også forbedrede arbejdsvilkår og en attraktiv lønstruktur samt muligheden for opkvalificering via fleksible ordninger som fx klippekortsordninger fx ved kurser og efteruddannelse. Vi anbefaler Selvstyret, at dette også indgår som led i tiltagene, også i form af kurser, også mere bredt.

Inkorporering af FN's Handicapkonvention i Lovgivning og Praktisk Arbejde

Grønland mangler endnu at indarbejde FN's Handicapkonvention direkte i sin lovgivning, hvilket begrænser mulighederne for fuldt ud at sikre personer med handicap de rettigheder, konventionen tildeler. Tilioq anbefaler derfor, at der iværksættes en strategi for at inkorporere konventionen fuldt ud i alle relevante love og retningslinjer. Der bør afsættes midler til at udbrede viden om konventionen blandt alle myndigheder og til undervisning i konventionens standarder, herunder Universelt Design, som bør implementeres i alle offentlige projekter, uddannelsesinstitutioner og offentlige rum. Dette vil bidrage til, at tilgængelighedsstandarderne for alle fysiske og digitale miljøer forbedres betydeligt, så

også mennesker med syns- og hørenedsættelser opnår fuld adgang til samfundet. Ved at indarbejde disse principper i lovgivning og uddannelsessystemet kan Grønland skabe en bæredygtig model for inklusion, der bringer landet nærmere konventionens vision om lige muligheder og rettigheder for alle borgere med handicap. Vi mener, dette også bør indarbejdes i nærværende strategi.

Høringsfrist

Det er kritisabelt, at høringen har en for kort frist, da retningslinjerne anbefaler en høringsfrist på fire uger. Tilioq mener, at strategiske dokumenter bør behandles med den nødvendige grundighed og tid.

Afslutning

Tilioq takker for muligheden for at kommentere på høringen og ser frem til, at der tages højde for de fremsatte bemærkninger i det videre arbejde med strategi- og handlingsplanen.

Asannittumik inuulluaqqusillunga

Med kærlig hilsen

Anja Hynne Nielsen - Inuit Innarluutillit Oqaaseqartartuat – Handicaptalsmand